

ΘΕΜΑ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

1. Το Καταστατικό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προδιαγράφει τον Πρόεδρο ως όργανο με αυτοτελείς αρμοδιότητες. Ο Πρόεδρος «εκπροσωπεί» το κόμμα, τοποθετείται αυτόνομα σε θέματα ιδεολογίας και πολιτικής και εισηγείται σχετικά στα όργανα του κόμματος. Σε επείγουσες περιπτώσεις, όταν η άμεση σύγκληση των άλλων οργάνων είναι δύσκολη, αποφασίζει ο ίδιος (άρθρ. 51 Καταστ.). Η προβεβλημένη και ισχυρή θέση του Προέδρου προκύπτει από το ιδιαίτερο βάρος της νομιμοποίησης που του προσδίδει η απευθείας εκλογή του από το Συνέδριο (άρθρ. 48β Καταστ.).

2. Ενόψει αυτών, η θέση του Προέδρου αποβαίνει καθοριστική ιδίως σε ορισμένες κρίσιμες στιγμές για τη λειτουργία του κόμματος. Συγκεκριμένα:

α) Η ίδρυση νέου κόμματος (άρθρ. 1 του ν.δ. 59/1974) όσο - και ιδίως - η συμμετοχή του σε εκλογές (άρθρ. 37 του π.δ. 92/94) εξαρτώνται από την κατάθεση γραπτής δήλωσης του αρχηγού του (ή της διευθύνουσας επιτροπής του) προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας (τον Εισαγγελέα του ΑΠ και - μόνο στη δεύτερη περίπτωση - τον Πρόεδρο της Βουλής). Με τις δηλώσεις αυτές γνωστοποιούνται και κατοχυρώνονται, με δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης, το όνομα και το έμβλημα του κόμματος.

β) Ο προσδιορισμός του συγκεκριμένου προσώπου που ασκεί κάθε φορά την παραπάνω «αρμοδιότητα» εξαρτάται από τις «ειλημμένες» αποφάσεις του κόμματος στο πλαίσιο της καταστατικής του αυτονομίας (άρθρ. 29 Συντ.). Η σύμφωνη με το Καταστατικό ανάδειξη έτσι Προέδρου (ως «Αρχηγού») δεσμεύει οποιονδήποτε τρίτο (μέλος του κόμματος ή μη): η πιστή εφαρμογή των σχετικών ορισμών του Καταστατικού οδηγεί ενπροκειμένω στη λήψη αποφάσεων για τις οποίες δεν υπάρχει, καταρχήν, έννομη δυνατότητα αμφισβήτησης.

γ) Ο Πρόεδρος ασκεί την «αρμοδιότητα» για την οποία γίνεται λόγος αυτοτελώς, με την ιδιότητά του να «εκπροσωπεί» το κόμμα σε όλες του τις εκδηλώσεις.

δ) Η κατατεθειμένη ιδρυτική δήλωση (παραπάνω α) προσδιορίζει την χρονική στιγμή από την οποία υπάρχει *ex lege* το κόμμα. Η συνδεόμενη με αυτήν εκλογική δήλωση γνωστοποίησης του ονόματος και του εμβλήματος αντλεί την νομιμοποίησή της όχι μόνον από την ιδρυτική δήλωση αλλά και τη συνεχή δράση και την αδιάλειπτη τήρηση του Καταστατικού στο διάστημα που ακολούθησε την ίδρυση. Δεν μπορεί λοιπόν να επικαλεσθεί κανείς διαδικασίες που αφορούν την ιδρυτική πράξη, προκειμένου να επιχειρήσει τη «νομιμοποίηση» περιγραφής των ορισμών του Καταστατικού και να επιδιώξει να σφετερισθεί, τελικά, το όνομα και το έμβλημα ενός κόμματος.

ε) Σύμφωνα με τις προβλέψεις του νέου νόμου για την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων, η διαχείριση των οικονομικών των τελευταίων ανήκει στα καταστατικά τους όργανα (άρθρ. 13). Στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. την σχετική ευθύνη έχει η Επιτροπή Οικονομικής Διαχείρισης (που ορίζεται από το Ε.Γ. και εγκρίνεται από την Κ.Ε.), η οποία ελέγχεται από την επταμελή Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου της Κ.Ε. Αυτή συντάσσει, τέλος, ειδική έκθεση και την θέτει υπόψη της Κ.Ε. (άρθρ. 69 και 70 Καταστ.).

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας «εκπροσώπησης» του κόμματος, ο Πρόεδρος έχει, εξάλλου, τη δυνατότητα να έρχεται σε άμεση επαφή με φορείς που ενδιαφέρονται να συνδράμουν οικονομικά, με οποιονδήποτε τρόπο, το κόμμα. Η ευχέρεια του αυτή είναι αυτοτελής και δεν εξαρτάται από ειδική απόφαση άλλου οργάνου. Εφόσον όμως πρόκειται περί «εκπροσώπησης», ο Πρόεδρος πρέπει να ενημερώνει σχετικά τα παραπάνω αρμόδια, κατά το καταστατικό και τον νόμο, κομματικά όργανα, τα οποία διατηρούν έτσι σε κάθε περίπτωση, την ευθύνη απέναντι στα μέλη του κόμματος και απέναντι σε τρίτους.

στ) Θεσμικά ενισχυμένη παρουσιάζεται η θέση του Προέδρου και για την κατάρτιση των συνδυασμών των υποψηφίων βουλευτών του κόμματος. Η σχετική αρμοδιότητα ανήκει βέβαια κατ' αρχήν στις οργανώσεις του κόμματος - οι οποίες εκλέγουν τους υποψηφίους σε επίπεδο νομού/επαρχίας (primaries) - και σε τελευταίο βαθμό στην Κ.Ε. (άρθρ. 56 Καταστ.). Ο Πρόεδρος έχει ωστόσο,

κατά την ορθότερη άποψη, τη δυνατότητα να παρεμβαίνει στη φάση της οριστικοποίησης των συνδυασμών - εφόσον κατά το καταστατικό «εισηγείται στην Κ.Ε. πάνω στην πολιτική γραμμή του κινήματος» (άρθρ. 51 Καταστ.) - ιδίως όταν έχει και την ιδιότητα του Πρωθυπουργού. Στη περίπτωση αυτή, η πολιτειακή του θέση επιβάλλει την αρμονική συνεργασία με την μελλοντική κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος. Επομένως, η ενλόγω δυνατότητα παρέμβασης στην επιλογή των υποψηφίων αποκτά ένα πρόσθετο νομικοπολιτικό έρεισμα.

η) Ο Πρόεδρος τέλος, ως «εκπρόσωπος» του κόμματος, καταρτίζει την σχετική δήλωση και επιμελείται για την επίδοση των συνδυασμών στον Εισαγγελέα του ΑΠ, όπως προβλέπουν οι αφορώσες την διενέργεια των βουλευτικών εκλογών διατάξεις του άρθρου 34 παρ. 4 και 5 του Εκλογικού Κώδικα.

Αθήνα, 4 Ιουλίου 1996